

Uitreiking VBR-publicatieprijs 2015

Geacht bestuur van de Vereniging voor Burgerlijk Recht, waarde leden, gewaardeerde adspirant-winnaars van de publicatieprijs, geachte toehoorders,

Vanmiddag heb ik de eer het woord tot u te richten namens de jury van de publicatieprijs van onze vereniging. Die jury bestond dit jaar uit Carla Klaassen als voorzitter, en Anne Keirse, Albert Verhey, Michael Veder en ondergetekende als leden.

Meestal is een laudatio hier een uiting van ondubbelzinnige vrolijkheid, waarin de geweldigheid van de privaatrechtswetenschap in het algemeen en van het prijswinnend specimen daarvan in het bijzonder in verschillende toonaarden worden bezongen.

U had al begrepen dat deze laudatio op die gewoonte een uitzondering vormt. Daar zijn de kwaliteiten van de winnende publicatie geen debet aan. Integendeel: dat er thans niet louter reden is tot vrolijkheid, is juist een van de kwaliteiten van het winnende stuk.

Wetenschappelijke publicaties op het gebied van het privaatrecht laten zich op verschillende wijzen in categorieën indelen. Er is aanleiding om op deze plaats twee categorieën tegenover elkaar te plaatsen: publicaties van technisch-geruststellende aard, en publicaties van urgent-verontrustende aard.

Publicaties van technisch-geruststellende aard: het belang ervan is niet te onderschatten. En dan doel ik niet, dames en heren, op de publicaties van het genre 'het is al eens gezegd, alleen nog niet door mij'. Daarvan zijn er veel, en helaas weet je pas dat je ermee te maken hebt als je het stuk uit hebt. Lezing van dat soort publicaties is niet nutteloos – je bent weer eens aan het een en ander herinnerd – maar toch niet buitengewoon bevredigend. Nee, het gaat me bij publicaties van technisch-geruststellende om de partijtjes van analyse, waarmee witte vlekken op overtuigende wijze worden ingevuld. U kunt zich voorstellen dat practici als ik dol zijn op dat soort stukken, als een ambachtsman op gereedschap dat goed in de hand ligt.

Dan de publicaties van urgent-verontrustende aard. Stukken die onbehagen veroorzaken. Jeuk. Het belang van dit soort publicaties kan niet voldoende worden benadrukt. De wetenschap leeft van onrust, van scheuren, van morrelen aan bestaande kaders. En dat is precies wat het winnende stuk doet. De titel zegt het al: "Onzekerheid troef". En dat nog met een vraagteken erachter. En waarom is dit dan geen reden tot onversneden vrolijkheid? Omdat de belangrijkste boodschap uit het artikel voor mij is, dat wij in ons gedrag en de normering daarvan volstrekt onvoldoende rekening houden met 'onzekere risico's'. Elbert de Jong laat ons niet alleen zien waarom dat verkeerd is, maar ook hoe het anders zou kunnen en moeten. Dit verontrustende beeld is geen reden tot onverdeelde vrolijkheid, maar wel tot toekenning van de VBR-publicatieprijs 2015.

Namens de Jury,
Bart van der Wiel